

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2026
ROK AKADEMICKI 2023/2024
(skrajne daty)

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu/ modułu	Stylistyka języka polskiego
Kod przedmiotu/ modułu*	LSJP
Wydział (nazwa jednostki prowadzącej kierunek)	Kolegium Nauk Humanistycznych, Instytut Neofilologii
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Katedra Lingwistyki Stosowanej
Kierunek studiów	Lingwistyka stosowana
Poziom kształcenia	Studia pierwszego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr studiów	II rok, 3 semestr
Rodzaj przedmiotu	obowiązkowy
Język wykładowy	język polski
Koordinator	dr hab., prof. UR Maria Krauz
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. prof. UR Maria Krauz

* - zgodnie z ustaleniami na Wydziale

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykt.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt ECTS
3	15	30	-	-	-	-	-	-	4

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej i z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (ćwiczenia)
- zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (wykład)

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu / modułu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

[FORMA ZALICZENIA: JEŻELI BĘDĄ PROWADZONE ZAJĘCIA KONTAKTOWE – TEST PISEMNY; JEŻELI ZAJĘCIA I SESJA EGZAMINACYJNA BĘDĄ MOŻLIWE TYLKO ZDALNIE – ZALICZENIE ONLINE]

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Student ma wiedzę dotyczącą odmian współczesnego języka zgodnie z wymogami minimum programowego dla szkoły średniej; zna style epok i język twórców; ma podstawową wiedzę teoretyczną o języku uzyskaną na zajęciach językoznawczych na pierwszym roku studiów

3. CELE, EFEKTY KSZTAŁCENIA, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu/modułu

C1	Student zdobędzie wiedzę i praktyczne umiejętności potrzebne do charakteryzowania odmian stylowych współczesnej polszczyzny oraz tworzenia poprawnych tekstów reprezentujących różne odmiany funkcjonalne polszczyzny.
C2	Doskonalenie umiejętności interpretacji tekstów literackich, naukowych, publicystycznych i użytkowych.
C3	Rozwijanie kompetencji nadawczych i kształcenie umiejętności tworzenia tekstów ustnych i pisanych należących do różnych odmian polszczyzny i mających różne formy gatunkowe.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu / modułu (wypełnia koordynator)

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu)	Odniesienie do efektów kierunkowych (KEK)
EK_01	STUDENT ZNA TYPOLOGIE ODMIAN STYLowych WSPÓŁCZESNEJ POLSZCZYZNY ORAZ STYLE LITERACKIE; POTRAFI WSKAZAĆ I OMÓWIĆ CECHY KONSTITUTYWNE POSZCZEGÓLNYCH STYLÓW FUNKCJONALNYCH.	K_Wo3
EK_02	ORIENTUJE SIĘ W TEORII STYLU, ZNA RÓŻNE DEFINICJE STYLU I POTRAFI OMÓWIĆ RELACJE MIĘDZY TEKSTEM, DYSKURSEM, GATUNKIEM I STYLEM JĘZYKOWYM.	K_Wo3
EK_03	MA PODSTAWOWĄ WIEDZĘ O POWIĄZANIACH STUDIOWANYCH DYSCYPLIN W RAMACH KIERUNKU STUDIÓW Z INNYMI DYSCYPLINAMI NAUKOWYMI W OBSZARZE NAUK HUMANISTYCZNYCH.	K_Wo3 K_Wo8
EK_04	ROZUMIE POTRZEBĘ DBANIA O PRECYZYJNE, POPRAWNE LOGICZNIE I JĘZYKOWO WYRAŻANIE WŁASNYCH MYŚLI I POGLĄDÓW	K_Wo8
EK_05	UMIE POSŁUGIWAĆ SIĘ POJĘCIAMI ZE STYLISTYKI, ZNA JĘZYKOWE ŚRODKI STYLISTYCZNE ORAZ POTRAFI ANALIZOWAĆ, INTERPRETOWAĆ I OCENIAĆ TEKSTY NALEŻĄCE DO RÓŻNYCH ODMIAN POLSZCZYZNY, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM DYSKURSU NAUKOWEGO.	K_Uo4
EK_06	UMIE TWORZYĆ WŁASNE TEKSTY REPREZENTUJĄCE RÓŻNE GATUNKI I OCENIAĆ ICH STYL I ORGANIZACJĘ.	K_Uo6
EK_07	ZNA ZASADY ETYKIETY I ETYKI I UMIE STOSOWAĆ W TEKSTACH REGUŁY POLSKIEJ GRZECZNOŚCI JĘZYKOWEJ.	K_Uo6
EK_08	POTRAFI TWORZYĆ LOGICZNE I POPRAWNE STYLISTYCZNIE TEKSTY ORAZ UMIEJĘTNIE KOMUNIKOWAĆ SIĘ Z INNYMI UŻYTKOWNIKAMI JĘZYKA.	K_Ko3

3.3 Treści programowe (wypełnia koordynator)

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Przedmiot i zakres badań stylistyki: stylistyka literacka i językoznawcza. Stylistyka

funkcjonalna, pragmatyczna i kognitywna. Ewolucja pojęcia styl. Styl jako kategoria stylistyczno-sytuacyjna i semantyczno-kulturowa.
Relacje między tekstem, dyskursem i gatunkiem. Styl a gatunek wypowiedzi. Styl tekstu oraz narzędzia opisu i analizy stylu.
Odmiany (pisana i mówiona) oraz style języka w perspektywie funkcjonalnej i antropocentrycznej.
Polszczyzna potoczna jako centrum stylowe współczesnej polszczyzny. Zmiany statusu języka potocznego po 1989 r. Dialog jako podstawowa forma komunikacji. Potoczność w publicystyce i literaturze.
Cechy konstytutywne stylu urzędowego (urzędowo-prawnego i urzędowo-kancelaryjnego). Gatunki stylu urzędowego (proste i złożone).
Cechy wypowiedzi naukowej i popularnonaukowej. Najważniejsze gatunki.
Status stylu publicystycznego. Podstawowe wykładniki wybranych gatunków prasowych.
Oralna piśmienność. Komunikacja językowa w Internecie. Poziom leksykalny, ortograficzny, składniowy. Podstawowe gatunki internetowe.
Nowe style współczesnej polszczyzny: styl reklamowy. Język reklam w prasie, radiu i telewizji.
Istota stylu artystycznego. Charakterystyka językowych środków stylowych.
Stylizacja językowa i jej rodzaje. Stylizacja deformująca na przykładzie stylu groteskowego.
Polska grzeczność językowa. Omówienie najważniejszych strategii grzecznościowych. Grzeczność biznesowa.
Podstawowe wiadomości z kultury języka polskiego. Kryteria oceny innowacji językowych. Błędy językowe i ich klasyfikacje.

B. Problematyka ćwiczeń konwersatoriów, laboratoriów, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Polszczyzna mówiona i pisana. Analiza różnic na poziomie fonetycznym, słowotwórczym fleksyjnym, leksykalnym i składniowym.
Styl potoczny. Cechy konstytutywne i najważniejsze gatunki. Rejestr neutralny i emocjonalny. Analiza przykładów; omawianie wykładników potoczności w tekstach mówionych.
Potoczność w tekstach pisanych – analiza przykładów.
Pojęcie socjolektu. Język młodzieżowy i jego podstawowe wykładniki.
Styl urzędowy i jego konstytutywne cechy: dyrektywność, bezosobowość, dążenie do precyzji, standaryzacja tekstów. Analiza przykładów. Pisma użytkowe w uczelni: podanie, życiorys tradycyjny, curriculum vitae. List motywacyjny – ćwiczenia redakcyjne i ocena przygotowanych tekstów.
Odmiany stylu naukowego ze względu na typ odbiorcy: teoretycznonaukowa, dydaktycznonaukowa, popularnonaukowa, praktyczno naukowa – analiza tekstów. Terminologia i inne wykładniki stylu naukowego. Streszczenie jako gatunek tekstu naukowego.
Język i styl podstawowych gatunków dziennikarskich: gatunki informacyjne i publicystyczne. Językowy kształt nagłówków prasowych. Analiza wybranych gatunków prasowych, ćwiczenia w redagowaniu tekstu.
Gry językowe w reklamach radiowych, prasowych i telewizyjnych. Analiza przykładów.
Analiza cech języka w Internecie. Słownictwo internetowe, osobliwości językowe. Cechy komunikatorów internetowych (rozmowy na Gadu-Gadu, dzienniki internetowe, fora dyskusyjne). Poczta elektroniczna. Wiadomość mejlowa i zasady jej tworzenia.
Synonimia językowa i jej rola w redagowaniu poprawnego tekstu.
Kultura języka. Ocena innowacji językowych na podstawie wybranych kryteriów poprawności

językowej. Omówienie najczęstszych błędów. Poprawa tekstów.
Poprawność stylistyczna, skuteczność i etyczność wypowiedzi. Analiza wybranych gatunków i redagowanie tekstów.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną

Ćwiczenia: analiza tekstów połączona z dyskusją; ćwiczenia praktyczne - redagowanie tekstów

Np.:

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, metody kształcenia na odległość

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny), praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), gry dydaktyczne, metody kształcenia na odległość

Laboratorium: wykonywanie doświadczeń, projektowanie doświadczeń

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	SPRAWOZDANIE, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ, OBECNOŚĆ NA ZAJĘCIACH	WYKŁAD, ĆWICZENIA
EK_02	SPRAWOZDANIE, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	WYKŁAD, ĆWICZENIA
EK_03	SPRAWOZDANIE, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ĆWICZENIA
EK_04	SPRAWOZDANIE, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ, OCENA AKTYWNOŚCI	ĆWICZENIA
EK_05	SPRAWOZDANIE, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ĆWICZENIA
EK_06	PROJEKT, ANALIZA TEKSTÓW, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ĆWICZENIA
EK_07	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ, OCENA POPRAWNOŚCI WYPOWIEDZI USTNYCH	ĆWICZENIA
EK_08	PISANIE TEKSTÓW WŁASNYCH, OCENA ZREDAGOWANYCH TEKSTÓW	ĆWICZENIA

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykład: obecność na zajęciach; aktywny udział (zadawanie pytań, polemika, przykłady) Ćwiczenia: bieżąca ocena aktywności na zajęciach, znajomość literatury przedmiotu, umiejętność analizy i interpretacji tekstów (praca indywidualna i w grupach); umiejętność redagowania tekstów (ocena przygotowanych ćwiczeń).
--

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające planu z studiów	15 + 30

Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	15
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	40
SUMA GODZIN	100
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	4

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	Nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	Nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Bańkowska E., Jagodzińska J., Kozłowska E., Mikołajczuk A., Wolańska E., Wolański A., Wszeborowska H., *Praktyczna stylistyka nie tylko dla polonistów*, Warszawa 2003.
Współczesny język polski, red. J. Bartmiński, Lublin 2001.
Style współczesnej polszczyzny. Przewodnik po stylistyce polskiej, red. E. Malinowska, J. Nocoń, U. Żydek-Bednarczuk, Kraków 2014.
 Markowski A., *Kultura języka polskiego: teoria, zagadnienia leksykalne*, Warszawa 2005.
 Wilkoń A., *Typologia odmian językowych współczesnej polszczyzny*, wyd. II poprawione i uzupełnione, Katowice 2000.
 Zdunkiewicz-Jedynak D., *Wykłady ze stylistyki*, Warszawa 2008.
 Zdunkiewicz-Jedynak D., *Ćwiczenia ze stylistyki*, Warszawa 2010.

Literatura uzupełniająca (wybór; literatura będzie aktualizowana na zajęciach):

Bralczyk J., *Język na sprzedaż*, Warszawa 1996.
 Fras J., *Dziennikarski warsztat językowy*, Wrocław 1999.
 Grzenia J., *Komunikacja językowa w Internecie*, Warszawa 2006
 Kurkowska H., S. Skorupka, *Stylistyka polska*, dowolne wydanie;
 Maćkiewicz J., *Jak pisać teksty naukowe*, Gdańsk 1999.
 Malinowska E., *Wypowiedzi administracyjne. Struktura i pragmatyka*, Opole 2001.
 Ożóg K., *Polszczyzna przełomu XX i XXI wieku. Wybrane zagadnienia*, Rzeszów 2004. *Przewodnik po stylistyce polskiej*, red. S. Gajda, Opole 1995.
Styl a tekst, red. S. Gajda, M. Balowski, Opole 1996.
 Skubalanka T., *O definicjach stylu*, „Stylistyka” IV, 1995.
Stylistyka a pragmatyka, red. B. Witosz, Katowice 2001.
 Szkudlarek E., *Tekst wzorcowy podania i jego realizacje*, [w:] *Regulacyjna funkcja języka*, pod red. K.

Michalewskiego, Łódź 2000.

Wielojęzyczność w perspektywie stylistyki i poetyki, red. M. Ruszkowski, Kielce 2004.

Wojtak M., *Stylizacja jako narzędzie opisu utworów literackich*, „Stylistyka” III, 1994.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej